

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/I. Vse pošiljke je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko političko glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 60 Din, za inozem. 80 Din. Posamezna šte. 1'50 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne notice vseh vrst je plačati po Din 2'50 od petih vrst. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Декларација

o smjernicama naše staleske politike.

(Примљена на VI. покрајинској скупштини UJU Пoverеништво Љубљана, дне 17. јула 1926 у Цељу.)

1. Животни интерес сталежа и школе захтијева само једну сталешку организацију за све учитељство у држави. То нека буде наше Удружење, поред којег не можемо признавати ниједну другу сталешко-политичку организацију основношколског учитељства.

2. Добро нам је дошао у организацију сваки сталешки одређени учитељ и свакому мора бити зајамчена у њој потпуна једнакоправност, слобода савјести и мишљења.

3. Као једина од нас призната организација Удружење је морално одговорно за своје дјеловање цјелом сталежу, не само чланству.

4. Удружење мора чувати своју независност на све стране: прво, да парализује штетне утјецаје дневне политике на школство, и друго да заступа интересе сталежа и школе према свакому режиму.

5. Своју моралну снагу нека Удружење црпи из склада својих захтјева с опћенародним интересима, који морају бити увијек највиши закон.

6. Задаћа и дужност организације јест:

а) заступати скупне духовне, социјалне и правне интересе сталежа, те одлучно штитити држављанска права учитељства;

б) узгајати чланство к самосталном мишљењу чувајући слободу стварне критике, као увјет за здрав размах организације;

ц) потпомагати сва настојања на што савршеніјој опћој и стручној наобразби учитељства;

д) учвршћивати право другарство и дизати сталешки морал и дисциплину на свијести чланства, да је сваки одговоран за своја дјела сталежу и цјелости.

е) учествовати у раду за напредак школства и народне просвјете у демократском и социјалном духу по признатим савременим педагошким начелима.

7. У то име нека организација најозбиљније предузме, макар по потреби и прекинула са традицијама, да прибави себи такав положај и утјецај, да је сва јавност безувјетно признаје и уважаје као једну праву представницу цјелога сталежа. Исто тако треба, да је Удружење готово на солидарно заступање заједничких интереса са другим организацијама намјештеника, као и да се ради на томе, да се што прије оствари унија учитељства свих врсти школа.

8. У персоналним стварима брани моралне и правне темеље код намјештања и заступа начела, да код тог учитељства судјелује по својим изабраним изасланицима.

9. Као своју посебну националну дужност Удружење треба да сматра ојачање појединих тековина за духовно зближавање и упознавање заједничких угајних задатака учитељства из свих дијелова државе.

10. Словенско чланство Удружења нека предбачи у настојању, да се одстрање начелне запрете за приступање свега још неучлањенога учитељства у Удружење Југословенског Учитељства.

Potek VI. pokrajinske skupščine UJU — Poverjeništvo Ljubljana, dne 18. julija 1926. v Celju.

Proč s strankarsko zlorabo narodnega edinstva! — Proč z delitvijo učiteljstva o državotvorno in protidržavno! — S politično strankarskimi gesli ne smejo deliti naših stanovskih vrst! — Stanovsko edinstvo je edina realna baza zdravemu državnomu edinstvu.

MANIFESTACIJSKA SKUPŠČINA.

V nedeljo, dne 8. julija t. l. dopoldne ob 9. uri se je pričela manifestacijska skupščina poverjeništa. Mnogo delegatov je smatralo svoje delo že za odpravljeno v soboto zvečer in tudi zaradi gmotnih sredstev niso mogli vztrajati še tretji dan na skupščini. Vkljub temu je bila udeležba velika in je bila dvorana polna.

Skupščino je otvoril poverjenik Anton Gnuš s sledečim govorom:

POVERJENIKOV NAGOVOR SKUPŠČINI.

Slavni zbor! V šestič smo se zbrali učitelji Slovenije, odkar smo se združili z brati in sestrami odstalih pokrajin naše prostrane države v skupno organizacijo: Udrženje Jugoslovenskega Učiteljstva, letos tu ob brezovih bistré Savinje na zgodovinskih tleh v starodavnem Celju, domovini mogočnih celjskih grofov katerih moč in veljava je segala daleč v kraje naše države in katerim je pred 500 leti skoraj uspelo združiti Jugoslovence pod skupnim žezlom.

Služaj je nanesel, da se vrši letošnja pokrajinska skupščina na bregovih bistre Savinje v prijaznem Celju, kjer se je rodila leta 1888. »Zaveza slov. učit. društev« in od koder je takrat zaoril klic po deželah, kjer je živel od nekdaj naš rod: »Učitelji slovenski, vzdramite se: dolžnost do svojega stanu in do časti svoje Vas kliče na dan! Združite se VI tovariši v čudotvorni Kranjski v kršni Istri. Vi ob deroči Dravi, ob solčni Soči in tužni Krki, bratje Vi ob sinji Adriji ter ostali vsi, ki Vam gorko biše srce za rod svoj in boljšo bodočnost svojo! Sloge in vzajemnosti ni nikomur boli treba nego učiteljem slovenskim. Vslogi bomo na-

predovali, v skupnosti se ojačili, v soglasju in bratovski ljubavi se uspešno ustavljali vsem napadom.«

Že pod bivšo Avstrijo je imelo slovensko učitelstvo močno stanovsko organizacijo »Zavezo jugoslovenskih učiteljskih društev«, ki se je rodila leta 1888 v okrilju celjskega učiteljskega društva in ki si je pridobila za razvoj in povzdigo slovenskega šolstva za vzgojo in ugled slovenskega učiteljstva, za gospodarski in kulturni napredek slovenskega naroda nesporno mnogo zaslug.

Pod njenim praporom se je zbiralo učitelstvo od Soče do Sotle, od bregov Mure do Drave tja do obal sinje Adrije. Iz njenih vrst pa je izšla tudi prva inicijativa za združitev vseh bratov in sester učiteljskega stanu od Triglava do Gievgelije, od Hodoša do bregov Skaderskega jezera, v skupno stanovsko-strokovno in kulturno organizacijo Udrženje Jugoslovenskega Učiteljstva, ki so pristali narodnega edinstva, edinstvene in nerazdružene države — Jugoslavije.

Žal, da mnogo naših najboljših tovarišev iz prejšnje dobe ni med nami. Ostali so pod tujim iarmom tepe jih tuil bič, izpostavljeni so grozovitemu nasilju tam preko me! Našim neodrešenim bratom tam v našem Primorju in tam v našem tužnem Korotanu velja moj pozdrav!

A tudi mi, ki živimo v naši narodni državi, nismo in ne moremo biti prav zadovoljni in to vsled obstoječih političnih odnošajev in neprilik Srce me boli, ako pomislim, da živimo že v osmem letu našega ujedinjenja, a naše prosvetne prilike so še neuravnane, svoboda in stalnost učiteljskega stanu pa boli ogroženi kakor kedaj poprej.

Toda kljub temu zapostavljanju, kljub raznim šikanam ne obupamo! Uči-

telj-značaj — ne klone, zvesto vrši svoj vzvišeni poklic z vsemi silami delu'e na dosegi smotra, vzgojiti nov rod, ki mu bo sreča in blaginja nedeljive države najplemenitejša misel poleg one, jugoslovenske misli, da osvobodi vse svoje zasužnjene brate, rod trdnega prepričanja, da so Slovenec, Srb, Hrvat bratje, sinovi istega naroda, naroda jugoslovenskega.

Novi časi rodijo nove prilike, stvarjajo nove ideje, nove potrebe, zato je neizogibno, da se prikroji in priredi naš šolsko politični program naš stanovsko politični program, naš program prosvetnega dela med narodom novim razmeram in zahtevam.

S temi uvodnimi besedami otvarjam VI. pokrajinsko skupščino UJU — Poverjeništvo Ljubljana.

POZDRAV GOSTOM.

Temu je sledil pozdrav gostom, ki jih je poverjenik tov. Gnuš pozdravil s prav iskrenimi besedami ter omenjal njih stik s šolo in narodno prosveto.

Predvsem je pozdravil celjskega župana dr. Jurja Hrašovca, sreskega poglavarja dr. Leopolda Žužka, predsednika okrožnega sodišča dr. Josipa Kotnika, začasnega ravnatelja celjske realne gimnazije prof. Mastnaka kot zastopnika srednješolskega učiteljstva, poverjenika zagrebskega pov. UJU prof. Skaviča in tamika pov. UJU Zagreb Jovo Milojevića ter ravnatelja Rubešo iz Kastva, predsednika tamošnjega sreskega učit. društva.

Imenom celjskega učiteljstva naklonjenega prebivalstva je pozdravil skupščino celjski župan dr. Hrašovec, povdariajoč potrebo neodvisne učiteljske organizacije, ki naj bo močna po številu in složna v delu v prid jugoslovenskemu narodu in državi.

Prof. Skavič je naglašal, da je hrvatsko jugoslovensko orienrirano učitelstvo organizirano v UJU, vedno spremljalo delovanje svojih slovenskih tovarišev z veliko pozornostjo.

30-LETNICA ANTONA GNUSA.

Po pozdravih je prevzel besedo tovariš Rajšp, ki je očrtal delovanje in zasluge pov. Gnuša za učiteljski stan, organizacijo in narodno prosveto sploh. Učitelstvo mu je poklonilo ob njegovem jubileju in slovesu od organizacijskega dela skromen dar.

V ginljivih besedah se je tov. Gnuš nato zahvalil skupščini.

ČASTNO ČLANSTVO.

Po tem dogodku se je ga. tovarišica Godčeva spomnila drugega zaslužnega moža, ki se tudi s to skupščino poslavlja od organizacijskega dela, t. i. tovariša Josipa Rajšpa, ki je dolgo vrsto let stal na čelu Zveze štajerskih učiteljskih društev ter si je s svojim delom stekel nevenljivih zaslug za učitelstvo. V temperamentnem govoru je očrtala njegove zasluge in delovanje.

Nato je bil stavljen predlog da se tov. Gnuša in Rajšpa predlaga za častna člana, kar je sprejela skupščina z velikim odobravanjem.

BRZOJAVNI POZDRAVI.

Sprejet je bil predlog predsedstva, da se oddaio sledeči brzoiavni pozdrav:

POZDRAVNA BRZOJAVKA N. J. VEL. KRALJU.

Niegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru I. Bled. — Učitelstvo zbrano v Celju na pokrajinski skupščini UJU — Poverjeništvo Ljubljana se v ljubavi do domovine in kraljevske dinastije klanja Vašemu Veličanstvu zagotavlja, da bode slovensko učitelstvo krepko vztrajalo ob praporu, ki ga je Vaše Veličanstvo zasadilo v naše osvobojeno ozemlje, do končne zmage, ki jo dosežemo šele ob popolni dosegi cilja, nahajajočega se za mejami naše neodrešene domovine. — Anton Gnuš, poverjenik.

POZDRAV MINISTRU PROSVETE.

Gospodu ministru prosvete Miša Trifunoviću Beograd. — Učiteljska skupščina Pov. UJU — Ljubljana pozdravlja svojega vrhovnega predstoinika prosegga, da štiti tudi nadalje z enako vnemo kakor dosedaj pravice učiteljstva in napredek narodnega šolstva in prosvete. — Anton Gnuš, poverjenik.

Iz plenuma pa je bil stavljen predlog, da se odpošlie še sledeča brzoiavka ministrskemu svetu:

PROTESTNA BRZOJAVKA ZARADI PLAČ.

Ministrski svet Beograd — Pokrajinska skupščina učiteljstva Slovenije, ki zboruje v Celju, najodločneje protestira proti nameravanemu znižanju službenih prejemkov. Zahtevamo takojšnje izplačilo dolžnih razlik iz leta 1923/24 — Poverjenik: Anton Gnuš.

POVRATEK MANJŠINE NA SKUPŠČINO.

Na manifestacijsko skupščino se je vrnila tudi manjšina, ki je prejšnji dan zapustila delegacijsko zborovanje.

Sestavila je v »Narodnem domu« po sebo izjavo in deputacijo, ki naj predstvedstvu pokrajinske skupščine ponovno predloži svoje zahteve.

Opozicija je apelirala na skupščino s sledečo izjavo:

APEL ANTIDEKLARASEV NA SKUPŠČINO.

Zastopniki članov društev: Ljubljana okolica, Brežice-Sevnica, Kozje, Šmarje-Rogatec, Litija, Radovljica, Konjice, Maribor mesto, Maribor okolica, Gornji grad, Ljubljana mesto in Ptuj, zborujoči dne 17. t. m. v celjskem Narodnem domu v zadevi besedila v točki 1. sprejetih smernic stanovske politike organizacije ugovarjamo z vso odločnostjo proti temu, da je delegacija UJU Poverjeništvo Ljubljana odklonila sprejeti v točko 1. smernic stanovske politike izraz državnega in narodnega edinstva, ki je bistven del naše ustave, na katero je vse učitelstvo službeno priseglo in zaradi katere odklonitve je velik del članstva tu naštetih društev v znamenju svojega odločnega ugovora zapustil delegacijsko zborovanje. Podpisani pooblašteni odposlanci ugovarjajočega članstva zahtevamo v zmislu določb točke 16. a in b poslovnika UJU, naj obravnava o tej zadevi tudi skupščina, zborujoča dne 18. t. m. ki naj sprejme v smernice deklaracije tudi izraz državnega in narodnega edinstva. Pričakujemo, da bo glavna skupščina v dosego sloge v organizaciji imenovane smernice v tem smislu izpopolnila, sicer bi moralo ugovarjajoče članstvo zapustiti tudi skupščino in izvalati v organizaciji najbolj dalekosežne posledice s čimer bo postal razkol gotova stvar.

Celje, dne 17. VII. 1926.

Miloš Verk, pooblaščen odposlanec. — Radoslav Knaflič, pooblaščen odposlanec. — Ivan Šega, pooblaščen odposlanec.

PONOVNA DEMONSTRACIJA MANJŠINE.

Izjava, ki jo je podala manjšina je napravila vtisk ponovne demonstracije in poizkus za okrnjenje čistega stanovskega edinstva.

Izjava sama na sebi ima zelo slabo pravno bazo, ker je niso podali delegati društev, temveč člani — kakor je razvidno iz izjave same — ki niso imeli polnomočja nastopati pod firmo društva. Ne odgovarjajo pa tudi točke poslovnika, ki so citirane, dejanski možnosti, da bi bile pravna podlaga za obravnavo.

Narodno edinstvo izrabljajo danes politične stranke, da na podlagi istega dele stanove in narod v državotvoren in protidržaven ter, da s pomočjo tega strankarsko političkega gesla bijejo boj za centralizem, ki ga identificirajo z državotvornostjo in za avtonomijo oziroma federalizem, ki ga označujejo kot se-

paratizem. Na podlagi teh strankarsko političnih gesel hočejo še nadalje deliti tudi učiteljstvo v državotvorno in protidržavno.

DRŽAVOTVORNO IN PROTI-DRŽAVNO UČITELJSTVO.

Učiteljstvo pa mora delitev svojega stanu in stanovskih tovarišev na podlagi tega naziranja in teh gesel v državotvorne in protidržavne odločno odkloniti. Preganjanje in sumničanje učiteljstva kot protidržavno se mora jenjati!

Izjava manjšine sama pravi, da je »državno in narodno edinstvo bistven del ustave, na katero je učiteljstvo priseglo.«

Učiteljstva naj ne sumniči »protidržavnostjo, temveč naj se onim, ki se jih smatra za protidržavne to dokaže da so napravili taka dejanja, ki so protinim z dokazi disciplinarno postopa in naj se nadalje z njimi postopa po zakonu ter se jih odslavi iz državne službe.« Točno navedbo razlogov in razsodbe ne da, da se jih preganja na podlagi različnega tolmačenja strankarsko političnih gesel o narodnem edinstvu.

Državotvoren je vsak učitelj, ki vzgaja mladino v etično in moralno dobre državljanke, ki stremi za napredkom in moderniziranjem šolstva, ki stremi za resno povzdigo svoje stroke in stanu, ki stremi za zblizanjem in edinstvom svojega stanu v blagor naroda in države, ne more se na smatrati za državotvornega onega, ki hoče na podlagi različnega tolmačenja strankarsko političnih bojnih gesel še nadalje deliti učiteljski stan in najboljše šolnike in prosvetne delavce proglašati za protidržavne elemente zaradi različnega tolmačenja nestanovskih problemov.

STANOVSKO EDINSTVO JE EDINA REALNA BAZA ZDRAVEMU DRŽAVNEMU EDINSTVU.

Edino merilo za ocenjevanje posameznikov v našem stanu in organizaciji sme biti delovanje posameznika o stanovskem in strokovnem pravcu, političsko strankarska gesla in ideologije pa ne smejo imeti vpliva in ne smejo biti merilo za naše postopanje v stanovsko političnem pravcu.

Tudi državotvornost se bo merila po strokovnem delu in udeleževanju, ne pa po strankarsko političnih bojnih geslih, če jih kdo proglašaja ali ne.

Stanovsko edinstvo je prvo, ki ga moramo realizirati, če hočemo stvoriti trdno bazo državnemu edinstvu. Če ne

bomo mogli ustvariti popolnega stanovskega edinstva v povzdigo in v korist svoje stroke in stanu, ko imamo toliko skupnega dela in smotrov, ne bomo nikoli realizirali narodnega edinstva, ki nima toliko realnih in pozitivnih skupnih smotrov.

Predvsem pa moramo odstraniti vse, kar nas stanovsko razdvaja in kar je smatrati le kot strankarsko politična gesla in strankarsko navlako, ki v njenih oblikah tolmačenja ne spada v naš ožji stanovski program in ne v smernice naše stanovske politike.

Nesporno je na za učiteljstvo državno edinstvo, ki ga ni potreba posebej povdariati in podčrtavati v ožjem stanovskem programu.

NOVA POGAJANJA

Poverjenik Anton Gnuš je pojasnil, da v smislu poslovnika skupščina nima pravice da razpravlja o sklepih delegacije, nakar je bilo sklenjeno da naj novi ožji svet razpravlja o tej zadevi in se boga s pooblaščenici opozicije.

REFERATI

Med tem časom sta podala svoja referata tov. **Mirko Vauša** o problemih podeželskega šolstva in učiteljstva in tov. **Anton Skala** o reorganizaciji UJU.

Oba referata sta bila temeljito zastavljena in sta z vso globino posegla v predmet sam. Skupščina je obema referentoma burno pritrdjevala.

IZJAVA NOVEGA OŽJEGA SOSVETA.

Po daljšem posvetovanju je novi ožji svet podal sledeči sklep:

Izjavljamo, da člen 1. Deklaracije, za katerega je 17. julia 1926 na zborovanju delegacije nastal spor, ne omejuje nikomur pravice, da bi izpovedal načela narodnega in državnega edinstva kakor ga interpretirajo člani UJU podpisani na predloženi izjavi.

Povdajamo da je 52 delegatov pripadnikov SDS brezpogojno pristalo na člen 1. Deklaracije, katere glavna misel je da omogočimo pristop v skupno organizacijo vsakemu članu našega stanu. Povdajamo, da s tem pospešujemo najboljše narodno edinstvo ki je udeleženo v ustavi. Ako bi se s tem ne zadovoljili, apeliramo na delegacijo, da o tem ponovno sklepa na izrednem delegatijskem zborovanju.

DEKLARACIJA.

Po prečitaniu novih smernic stanovske politike je pov. Gnuš zaključil lepo uspelo skupščino.

še bo izpoznal in znal oceniti zmago takozvanih »novostrujariev«. Letošnja skupščina v Celju je postavila zgodovinski mejnik v razvoju učiteljstva. Dosedaj je bil učiteljski stan kot izgubljen čoln sredi razburkanega morja, ki je iskal zatočišča kjerkoli si bodi, da se je le spasil!; posamezniki so se vrtili kot pluta po vodi; bili so marionete političnih strank.

Sedaj se je v Celju dobojeval oster boj novih načel in idej s starimi tradicijami. Ven z dnevno, ogabno politiko iz stanovskih organizacij! Človek bi mislil, da je to samo ob sebi umljivo, naravno — pa so se vendar borile cele vrste proti temu načelu z verno, ki bi zaslužila višjih ciljev. Ta nova za nas seveda že od nekdaj zastopana smer je bila jasna kot beli dan. Kdo bi se ji upal protiviti? A so se zatekli solipsisti in politikujoči frazerji za krilatico »narodnega in državnega edinstva«. Hoteli so imeti, da se ustavi to besedilo v deklaracijo, kot ne

bi že vsak posamezni učitelj kot uradnik prisegel, da mora biti za državno edinstvo! Pravilno pa trdi g. Mervič, da je v srcih nas vseh trdno zasidrano državno edinstvo, da pa narodno edinstvo žali bože — tava po temnih in zavijih motih dnevne politiki, ki ga s svojo strankarsko navlako ne pospešuje, temveč naravnost ubija.

Z zadoščenjem smo prečitali čl. 7. na skupščini sprejete deklaracije, ki se glasi v drugem odstavku: Vedno bodi tudi pripravljena (namreč stanovska organizacija UJU) za solidarno zastopanje skupnih interesov z drugimi organizacijami nameščencev in delaj zlasti na to, da se čimprej ustvari Unija učiteljstva vseh vrst šol.

Veriga se sklepa. Če nikdar, je napočil sedaj usodni čas, da se sklenemo ter pokažemo, da je v skupnosti moč in zmaga.

Vi ste z nami, mi smo z Vami!

Upokojitev inšpektorjev pri prosvetnem oddelku v Ljubljani.

Ker se glede upokojitve inšpektorjev pri prosvetnem oddelku v Ljubljani dr. Beuka in Westra širijo napačna politična ali osebna domnevanja, podajam sledeče pojasnilo, kakor sem ga bil izvedel ob svojem obisku pri ministrstvu prosvete v Beogradu pretekli torki in srednjo.

Po proračunu za leto 1926/27. bi moglo biti v vsej državi samo 6 prosvetnih inšpektorjev, ki so uvrščeni v I. kategorijo, 3. skupino, a dejanski jih je 14. V Sloveniji bi po proračunu mogel biti samo eden, a dejansko so štirje (dr. Beuk, dr. Lončar, dr. Poljanec in Westra). Zato je prosvetno ministrstvo upo-

kajilo osem prosvetnih inšpektorjev, med njimi tudi dva slovenska, a druga dva sta ostala, ker je dr. Lončar kot ravnatelj Narodnega muzeja v Ljubljani plačan iz te postavke, a dr. Poljanec ima službo in plačo, kakor odpade po proračunu na Slovenijo.

Končno omenjam, da se išče izhod, po katerem bi oba imenovana inšpektorja lahko ostala dalje v svojih službah, kar upam, da se zgodi, ker sta potrebna za redno uradovanje.

V Ljubljani, dne 31. julia 1926.

Dr. Dragotin Lončar.

Apel ob redukciji draginskih doklad.

Za nami so lepi, a tudi težki dnevi pokrajinske skupščine. Tovariši, tovarišice! Ko smo se odpočili, napravimo še enkrat obračun, in sicer najprej vsak sam s seboj. Revidirajmo prav temeljito in zares objektivno — ne svojih stremiljenj in ciljev, v teh smo si, po mojem mnenju, itak vsi edini — pač pa koliko smo ali nismo korektni in lojalni v svoji taktiki, kako poimimo demokratizem in svobodo zase in kako za tovariša, v koliko je vsak posameznik gospodar samega sebe, da zna ali ne zna v kritičnem momentu, v prilog stvari in skupnosti, potisniti lastnega jaza malo ob stran. Prosim in rotim vsakega izmed nas: pregledi, spoznaj in — priznaj! Ne lovimo se okrog par besed, ko je naša naloga tako velika ter časi tako težki in resni, ko je pred nami brezobzirno življenje, ki poide preko nas, ako ne mi ž njim.

Kolikokrat smo druge učili in jim ponavljali: Sloga jači, nesloga tlači. Pre-

tečajmo vso globino in veličino tega dejstva — do 8. avgusta imamo čas pozneje bo morda že prepozno — Zagreb gleda na nas, Beograd nas čaka. Ko si bomo brez vsakega pridržka izprašali vsak svojo vest, pridimo ter si še enkrat odkrito in iskreno pogledimo v oči ter pojdimo na glavno skupščino v znamenju ljubezni, da Beograd, ki nas je 1. 1920, pozdravil s »Hosana«, letos ne bode upravičeno zaklical: »Križaj jih!« Ne zapravimo tehle kratkih in dragocenih dni v dlakoceststvu, ne dajmo se nasprotnikom in svetu v zasmeh in zaničevanje. Mislimo na naš Korotan, na Goriško in Primorje, zavedajmo se svetosti svojega poklica, dvignimo svoja ščeta, da nas ob sklepu bilance ne bode sram, da bode z nami blagoslov, ne pa prokletstvo bodočih dni.

Sv. Jurij ob Taboru, 20. julia 1926.

J. Ahtikova.

Učiteljski pravnik.

—Š Od kdaj se priznava napredovanja? Zadnjič smo poročali: Državni svet je odločil, da se napredovanja ne priznava od dneva dospelosti, temveč šele od dneva podpisa dotičnega ukaza, če ni v njem izrecno naveden dan napredovanja. Danes priobčujemo najnovše. Napredovanja se priznava od dneva podpisa dotičnega odloka brez ozira na dan dospelosti za nazaj. Dokler povišica ne dospe, se odlok ne sme predložiti v podpis. Za vzrok navajajo ukaz ministrskega predsednika, ki je zapovedal štedenje in zmanjšanje državnega budžeta za 10%. Prošnje za povišice pa je vlagajte pravočasno in pravilno opremljene, da ne bo še večje izgube.

Učiteljski pevski zbor.

PEVSKI ZBOR SLOV. UČITELJSTVA S SEDEŽEM V LJUBLJANI.

(Konec.)

Navdušenje in požrtvovalnost za našo idealno stvar so člani najlaseje dokazali pri zadnjem tečaju, ki se je vršil začetkom počitnic od 2. do 10. julia. Zbor je bil zbran skoro polnoštevno. In to veselje in navdušenje do dela. Ženski zbor se kar ni hotel raziti. Nišo to malenkosti! Deset dni živeti ob svojih stroških v Ljubljani, kriti vse potne stroške sam iz svojega, društvo nima denarja — in žrtvovati zlate dneve zasluženih počitnic petju. Ljudje ki so zmožni takih žrtv, morajo vedeti, kaj hočejo in zakaj te žrtve. V tem je največje poročilo zborovega obstoja in napredka.

Ta zadnji tečaj je vzdal temelju ta zadnji kamen, člane je snela iskrena vez

odkritega prijateljstva, ta družba zbrana na tako lepi podlagi se ne bo razšla brez elementarnih sil. To naj vedo vsi naši nasprotniki. Pevski zbor slov. učiteljstva je danes popolnoma dovršil svojo organizacijo in stoji trdno na poti k svojim ciljem. Delo proti niemu ni le grdo, ampak tudi abotno.

Koncem počitnic se bo še enkrat sestel in sicer 23. avgusta moški, 25. pa še ženski zbor, da bo nadaljeval začeto delo. V rokah imamo dva programa: eden je hrvaški, ki obsega najnovše, večinoma rokopišna dela: dr. Sirole, Gotovca, Grgoševiča, Lhotke, Pandopola, Doboniča, Stolcerja, Žganca, dr. Drugi je pa slovenski, ki obsega najboljše in najznačilnejše dela Adamiča, Lajovca, Ravnika, Škriancja, Kogojca in drugih. V tem programu bo posebno lepo zastopan naš ženski zbor, ki je poln v vseh smereh. V tem zadnjem devetdnevem tečaju je prvi spored prekorajil dobro polovico, slovenski se ji je na daleč približal. Seveda je bilo mogoče zmagati to delo le ob izrednem sodelovanju vseh činiteljev. Neumoren je bil duša zbora, pevovodja Kumar, ki je z nemernom požrtvovalnostjo sestavil oba sporeda in neodoljiv njegov namestnik Gröbming. Neutrudljivi so bili vsi korepetitorji in korepetitorice in neodustljivi člani Slovenija! V vrstah tvojih vzgojiteljev je veliko neurnanega idealizma.

Izredno podporo uživa zbor pri Glasbeni Matici, ki nam prepušča brezplačno za vaje kolikorkoli sob potrebujemo in umevanje pri intendanci, ki dovoljuje sproti članom znižano vstopnino k gledališkim predstavam. Zbor zna to vsestransko naklonjenost Glasbene Ma-

Velevažen sklep O. Z. državnih nameščencev.

(»Naš Glas«, št. 21. z dne 31. julia 1926.)

Kakor so poročali že vsi naši dnevniki, seveda kolikortoliko netočno se je glasil sklep O. Z. z dne 24. julia 1926:

Javni nameščenci — državni uradniki, uslužbenci in upokoenci se umaknejo iz javnega življenja: oni izstopijo iz vseh kulturnih karitativnih, športnih in političnih društev.

Poslednji not opozarjamo, da je napočil čas preizkušnje naših sil, naše moči. Javljeni sklep O. Z. je obvezen za vse neno članstvo. Pričakujemo da se članstvo brezpogojno pokori temu sklepu.

Marsikomu bode izvajanje tega sklepa neprijetno, mučno; vsakdo se pa mora zavedati, da je samemu sebi najbolj in da je to edina pot, po kateri bomo opozorili javnost, da smo važen činitelj vsega javnega življenja, da dihamo in da nočemo še umreti.

Poglejmo v mesta, naše trge, naše vasi! Kdo širi v teh krajih kulturo? Kdo se največ udeležuje na karitativnem polju? Kdo goji šport, kdo je najizrazitejši politik? Največji inteligent, državni nameščenec! Po svoji predizobrazbi je on poklican za voditelja za vse označene pokrete. V vseh izobraževalnih društvih, v čitalnicah in vseh diletantskih odrih, pri Sokolu in Orlu pri pevskih društvih, pri gasilnih, olepševalnih društvih, pri Jugoslovnski Matici, Jadranski straži, pri Ciril-Metodovi družbi pri Orjuni itd., je državni uslužbenec prvi propagator, voditelj, podpornik. Ker je državnemu

uslužbencu po ustavi zaimenovano, da se sme tudi politično udeleževati ali posredno ali neposredno, reprezentira masa državnih nameščencev kader najzanesljivejših volilcev.

Odpoveite naročila za politično časopisje, kulturne revije itd. Naisvetejši egoizem zahteva od nas imperativno, da izvajamo pritisk na javnost na ta način, da jo opozorimo z izstopom in odpovedmi iz vseh naštetih organizacij društev itd. na svojo eksistenco. Mi smo cvet naroda, odličen faktor vsega javnega življenja, ki bo brez nas hiral kot deblo, ki so mu izpodrezali korenine in mu odbili vrhove. Predaleč bi nas zavedlo, če bi hoteli začrtati vse senčne strani, ki se bodo pokazale v javnosti s striktnim izvajanjem našega sklepa, ni na tudi umestno da bi prosili naše članstvo, da se striktno pokori sklepu O. Z. Pregovor pravi: Pomagaj si sam in Bog ti pomore. Kdor noče samemu sebi dobro, naj šteje pare za društva in politiko i v naprej, naj preveva in igra bajzeta v božjem imenu. Zadrigne si naj pas, nastavi hrbet raz ktereza mu režejo iermenie, naj poklekne in — molči.

Naša naloga tudi ni, da bi klicali politične stranke na odgovor. Nepobitno dejstvo je, da se ni našla še nobena parlamentarna skupina ki bi protestirala kot naš zastopnik proti vladni odredbi.

V poslednji uri kličemo: **Vkup, vkup, uboga gmaina!**

Naše učiteljstvo.

(»Naš Glas«, št. 21. z dne 31. julia 1926.)

Okruto rečemo, da smo s skrbjo v srcu pričakovali izida letošnje skupščine UJU Poverjenstva Ljubljana, ki se je vršila v dneh 16., 17. in 18. julia v Celju. Zastopniki dveh nazirani so si zrl v oči:

ali po sedanjih stezici ali po novi poti? — Kdor je opazoval srditi boji za in proti in pozna tudi križev pot, ki je po nem tavalu učiteljstvo dolga desetletja, ko je opletal po nem bič političnih strank, ta

tice ceniti in ve da bi bilo brez podpore iste težko voditi nevske tečaje. Tudi »Slavec« in »Ljubljanski Zvon« sta nam v potrebi ponovno gostoljubno odprta svoje prostore.

Sklepno: Zboru bi prav prišlo še nekaj dobrih I. tenorjev, eventualno se kakšen visok sopran, drugi glasovi so dobro zastopani. Mučijo nas pa finančne težave. Ko bi hotel vsak učitelj žrtvovati mesečno samo en dinar za zbor bi nam bila s tem plemenitim delom odvzeta glavna skrb. Od finančnega položaja bo precej odvisen nadaljni napredek zbora. Ustanovniki plačajo enkratni znesek 500 Din. podporniki pa od 12 Din letno dalje. Pozivam vse učitelstvo in njih prijatelje, da prisloko do svojih močeh zboru v pomoč s tem, da ga gromotno podpre in pot do cilja, katerega si je zbor postavil, bo lahka.

M. Bajuk, načelnik zbora.

Naša gospodarska organizacija.

UČITELJSKI DOM V MARIBORU.

Dne 3. julija 1926 je imelo načelstvo in nadzorstvo U. D. skupno sejo, da na podlagi sklepov občnega zbora in nastalih razmer določi vodstvu smernice delovanja. Udeležba je bila polnoštevilna, kar dokazuje, da odbor vestno izpolnjuje svojo dolžnost in da ne bo on kriv, ako društvo ne doseže glavnega smotra v doglednem času.

Blagajnikovo poročilo je odbornike razočaralo: v prvi polovici tekočega leta je prejel komaj četrtno proračunljene članarine, a založenega blaga se je razprodalo zelo malo, najmanj v sreze s premožnim prebivalstvom. Po blagajnikovem poročilu se je vnel živahen razgovor, tekom katerega se je splošno obžalovalo, da precejšen del učitelstva ne uvideva, kakšne važnosti je U. D. za celi stan — zmanjšanje službenih prejemkov se bode gotovo nadaljevalo! — in da so nekatera uč. dr., ki so že sklenila plačevati določeno udino radi nezavednosti drugih zopet preklicala svoje sklepe. Koristilo ni niti osebno posredovanje in prigodilo se je celo, da na zborovanju nekega učiteljskega društva predsednik ni pripustil debate o članarini za U. D., a neki drugi predsednik je imenoval člansko obveznost za nedopustljivo in neodpušljivo. Trdno smo na prepričani, da bi bila tovariša drugačnega mnjenja, ako bi prvi ne sedel na mehkejšem stolu v bližini mesta in drugi ne bil posestnik. — Blagajnik prosí, da pošiljatelji denarja na nakaznicah vedno kratko zabeležijo, v katero svrhu je bil poslan, n. pr. C = članarina, Z = zemljev. G = grb. O = oder, D = dar. Dalje prosí, da mu zbiratelji članarine pošljejo pred koncem leta seznam plačujočih članov.

Upravnik založenega blaga poroča, da je v preteklem polletju razposlal samo 524 zemljevidov in da obetata mladinska igra »Šola v nebesih« in grb prmeren dobiček. Grb je izborna izdelan in smemo biti ponosni nanj. Zato pričakujemo, da ga ne bodo naročili sami uradi in šole, marveč tudi društva in zasebniki.

Ker ima U. D. vse pravice do mladinske igre »Šola v nebesih«, bi mu morali vpriporiti plačati zakonito tantjemo. Odbor je sklenil, da se sedaj ne zahteva, pač pa apeluje na tovariše, da pošljejo društvu od vsake vpriporitve prostovoljen prispevek.

Zaloga zemljevida Slovenije bode skoraj pošla in zato da U. D. natisniti nov zemljevid, ki bode popolnejši in nekoliko večji od sedanjega. Izide pa radi tehničnih težkoč še le koncem septembra.

Za vse založene zemljevide se je določila prodajna cena na 8 Din. Pri direktnih naročilih dobe šole toliko izvodov za revne učence zastoni, kolikor znaša knjigotržni rabat.

Odbor je naprosil požrtvovalnega tovariša Antona Skalo, strokovnega učitelja v Mariboru, Koroščevo ulica, da tudi letos posreduje pri najemu dijaških stanovani.

Soglasno je bil sprejet tudi Rajšpov predlog, naj se začne akcija, da se proglasita Učiteljski konvikt in Učiteljski dom kot dela naše stanovske organizacije.

Nato so se rešile še nekatere manj važne zadeve, tičeče se notranjega poslovanja društva.

Tovariši(ce), ko sem po seji šel mimo »Delavskega doma«, mi je zabolelo srce; kajti preprosto delavstvo, boljše pripada večinoma meščanskim strankam, si je postavilo ponosno palačo samo s prispevki od svojih plač in bornih

dni, a del učiteljstva noče niti pomagati, da bi U. D. vsaj z gospodarskim delom dosegel svoj glavni cilj!

Splošne vesti.

— Z današnje številke prične »Učiteljski Tovariš« nov letnik, in sicer 67. letnik, t. i. z 1. šolsko leto 1926/27. Zato je današnja številka 1. za šolsko leto 1926/27. Vsled sklepa pokrajinske skupščine v Celju se preuredi vse poslovanje poverjeništvu po šolskem in ne solarnem letu in bodo tako izhajali tudi vsi listi. Za letoš. se izšla 1. številka z avgustom, v bodoče pa bo »Učiteljski Tovariš« pričel nov letnik s 1. julijem vsakega leta in zaključil letnik s 30. junijem naslednjega leta. Na čelu lista bomo za lažjo evidenco označili letnik in šolsko leto. Poslovanje in obračuni bodo s tem zelo olajšani. Tudi centrala UJU v Beogradu ima vse poslovanje urejeno po šolskem letu. Zeleni je, da tako uredi svoje poslovanje tudi vsa okrajna učiteljska društva, ker le na ta način bo mogoče enotno urediti vse poslovanje. Blagajniki okrajnih učiteljskih društev naj preneso vse blagajniške postavke, vključene v mesecu juliju na novo upravno leto s pričetkom 1. julija, preteklo leto pa zaključijo s 30. junijem. Ko bodo gotove še nekatere priprave, preimejo vsi blagajniki okrajnih društev enotne poslovne knjige in navodilo za enotno poslovanje.

— K članku tov. Gangla »Starec, tiho bodi!« v zadnji številki »Učiteljskega Tovariša« je poslal tudi poverjenik tov. Anton Gnuš izjavo, da on v času predsedstva na pokrajinski skupščini v Celju ni slišal dotičnih besed, zato jih tudi ni mogel zavrniti s predsedstvenega mesta. Niemu kot predsedniku tudi ni bil javljen kak tak incident.

— »Eden proti« Dragi tov. urednik! Da se ne bo ta neupravičeni »eden proti«, kakor morska kača vlekla po vseh časopisih, blagovolji glede glasovanja na pokrajinski skupščini sprejeti sledeče pojasnilo: Ko smo glasovali »za« ali »proti« deklaraciji, sem podpisani delegat ljubljanskega učiteljskega društva glasoval »proti«, ker se ni v prvi točki sprejel patus o narodnem in državnem edinstvu, misleč pri tem le na prvo točko, ne pa na celotno deklaracijo. Ko pa so za menoi drugi protiglasovalci glasovali z izrazom: »S pridržkom k 1. točki« sem stopil, da se moi »proti« ne bi morda nepravilno tolmačili takoj, še predno je bil izid glasovanja razglašen, k skrutinatorju tov. Lapaineu in k namestniku strokovnega tajnika tov. Kobalu z zahtevu, da se moje glasovanje tolmači in popravi v smislu »pridržka k 1. točki«, kar mi morata omenjena tovariša pritrditi. — Žal, da se na moio zahtevu ni oziralo in kaj se plazi dalje, zadeva na ima v javnosti popolnoma drugo lice, kakor bi ga sicer morala imeti. — Kai nai bi se hotelo s takim postopanjem zasledovati res ne morem poimti — čut poštenosti na zahteva, da se mi ta krivica popravi. — S tov. pozdravom — Lojze Marčok.

— Znižanje uradniških plač in redukcija uradništva. »Kmetijski list« utemeljuje znižanje sledeče: Sedanje draginjske doklade so bile določene v času, ko je bila vrednost dinarja na mednarodnem denarnem trgu iako nizka in dosledno tudi cena vsakega blaga visoka. Od takrat pa do danes se je na položaj znatno izpremenil. Pred tremi leti je bilo vrednih 100 dinarjev komaj 4 švicarske (zlate) franke, danes pa je 100 dinarjev vrednih več kot še enkrat toliko! Dvig vrednosti dinarja na je imel za posledico tudi znatno pocenitev vsakovrstnega blaga. Danes je moka mnogo cenejša kakor je bila pred tremi leti, cenejša je obuvalo, ker se dobi danes za 200 dinarjev že par iako dobrih čevljev, cenejša je obleka. Drago je le še vino v gostilnah in luksuzno blago to pa gotovo ne spada med najpotrebnejše stvari. Koliko je padla cena živini nam pa ni treba pripovedovati, ker to vsak kmet čuti na svojem žepu. To so nepobitna in neovrleljiva dejstva!

— Odkritja spomenika blagopokojnemu kralju Petru-Osvoboditelju v Kranju dne 1. avgusta 1926 se je udeležilo naše poverjeništvu po deputaciji, ki so jo tvorili tovariši: poverjenik Skuli, tajnik Kobal in urednik Dimnik. Pred spomenik je položil pov. Skuli s kratkim nagovorom levorov venec Udruženja UJU — poverjeništvu Ljubljana skupno s kranjskim učiteljskim društvom, ki je kot okrajno društvo tudi položilo svoj venec pred spomenik. Za tem je položila venec v imenu svojih članov tudi Slomškova zveza.

— Naročniki »Učiteljskega Tovariša«, ki niso organizirani v UJU, bodo prejemali redno list naprej in se jim bo naročnina obračunala z dnem 31. julija, preostanek pa prenesel na nov letnik, ki je pričel izhajati z današnjo številko. Prosimo, da poravnajo vsi, ki so še na dolgu za nazaj svoje obveze in nam pošljejo četrtletno ali polletno naročnino tudi za naprej, za kar so prejeli v eni zadnjih številkih položnice.

— TOVARIŠI(CE)! ZBIRAJTE naročnike našega najboljšega mladinskega lista »Zvončka«, da pripravimo pravčasno naklado za 1. štev. letnika 1926/27, ki izide meseca septembra. Naročnino je treba vplačati najmanj 1/4 letno naprej. Letna članarina znaša Din 30., četrtletna Din 7.50. Vsak(a) tovariš(ica) naj pridobi vsaj dva naročnika, da spravimo tako list v aktivno stanje. Na delo tedaj, ker resnobni so dnevi...

— 25-letnico mature ljubljanskega učiteljskega praznuje tovariši(ce) letos dne 26. avgusta v Zagrebu, da tako vrnejo obisk zagrebškimi tovarišim(icam), ki so pred 25 leti ob priliki abiturijentske prireditve posetili Ljubljano. Tako se je sklenilo na sestanku v Celju ob priliki skupščine. Gleimo, da ne bo nikogar manjkalo pri tej slavnosti srebrne poroke z učiteljskim stanom! Prenočišča za sredo 25. avgusta so preskrbljena v dijaškem domu pri tovarišu Krajačiču na llici.

— UPRAVA ZVONČKA ima več vezan in nevezan letnikov na prodaj in sicer boljše vezane à 60.— Din, navadno vezane à 45.— Din in nevezane à 30.— Din. Dalje ima nešteto posameznih števil vseh letnikov à 3.— Din komad na razpolago. Vsi oni, ki hoče izpopolniti nekompletne letnike, sezite po teh številkah, dokler so še v zalogi.

— Mučen incident na pokrajinski skupščini v Celju. Gospod Ivan Dimnik, glavni in odgovorni urednik »Učiteljskega Tovariša«, Ljubljana. Učiteljska tiskarna. V 30. številki »Učiteljskega Tovariša« leto LXVI. priobčili ste na četrti strani, drugi koloni notico nad naslovom: »Mučen incident na pokrajinski skupščini v Celju«. Kier pravite: Kakšnih sredstev itd... Navedbe, ki so zgoraj citirane, v zmislu § 26. zakona o tisku z dne 6. avgusta 1925 (»Službene Novine« z dne 8. avgusta 1925, št. 179 XXXIX. — 1925) popravilam kakor sledi: Ni res, da sem na skupščini v Celju kot predlagatelj dodatka o državnem in narodnem edinstvu zaklical skupščini. »Prokleti bodite če to naredite!« (Če namreč skupščina odkloni njegov predlog). Res pa je, da sem zaklical: Prokleti bodete, če povzročite razdruženje naše organizacije. Prosim Vas, da gornji popravek natisnete v »Učit. Tov.« v zmislu V. glave zakona o tisku takoi na prejemu na istem mestu, z istimi črkami in v obče v zmislu §§ 26. in 27. zakona o tisku. — V št. Vidu nad Ljubljano, dne 1. avgusta 1926. — Iv. Šmajdek

— Nameščenje novincev. Kakor je videti, bo letos precejšnje število novincev ostalo brez mest. Na naših šolskih oblastih je sedaj, da bodo upoštevale v prvi vrsti novince iz učiteljskih društev, za tem uradniških in potem šele iz ostalih slojev. Tako pravilo velja pri drugih stanovih, zakaj bi bilo pri nas drugače. Svoji za svoje! Pazno bomo sledili letošnjim imenovanjem, da ne bodo imele hčerke doktorjev, raznih svetnikov in drugih prednosti pred našimi.

— VSA UČITELJSKA DRUŠTVA, brez izjeme, naj napravijo za upravno šol. leto 1926/27 svoj proračun, v katerega naj vnesejo vse prejemke in izdatke za bodoče upravno leto. Pri tem naj se ozirajo na to, da si bodo društva ustvarila polagoma mali rezervni fond, ki bo služil za slučajne v proračunu nepredvidene stroške. Na ta način ne bodo prišla društva nikdar v finančne zadrege o kakih izrednih prilikah, posebno kadar je poslati delegate na to ali ono skupščino.

— Kmetijsko-gospodinska šola Kmetijske šole v Marijanišču v Ljubljani. Začetkom oktobra t. l. otvori kmetijsko-gospodinska šola svoj petindvajseti tečaj, ki bo trajal enaist mesecev t. i. do konca avgusta leta 1927. V tem zavodu se poučujejo kmetjska dekleta teoretično v kuhanju, šivanju, pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu in drugih predmetih, katerih znanje je potrebno vsaki gospodinjici na deželi. V ta gospodinski tečaj se spreimejo dekleta kmetjskih staršev, ki so donosila najmanj 16. leto. Prošnje za sprejem v ta zavod, naslovljene na Kmetijsko družbo v Ljubljani, je vložiti do 15. avgusta t. l. ter jim priložiti zadnje šolsko spričevalo zdravniško

spričevalo, obvezno pismo staršev glede plačevanja mesečnih prispevkov ter navesti stan in poklic staršev. Mesečna oskrbnina za hrano, stanovanje in šolanje znaša 500 Din. Vsa podrobnejša pojasnila dobiijo prošilke pri Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani.

— Vali Jurčec-Bučarjevi. Kot metuljek med cvetjem si stopala na Telo-vo pri procesiji malčkov, a že takrat se je pojavila v Tvoji duši bol, ki se je vko-reeninila tako globoko, da si postala žrtev neizprosne smrti. Nisi mogla najti miru svoiemu srcu ni bilo tolažbe, niti lečenja Tvoje velike rane. Dva dni mozeje si legla v postelji in živela v upanju, da zopet kmalu okrevaš, toda zaman. Potekli so štiri tedni in na praz je stopila bela žena, ki Ti je 2. julija pretrgala nit mladega življenja. Uboga Vali! Koliko si trpela v svoji boleti! Videli smo in čutili s Teboj, a pomoči ni bilo. Kako nežna si bila, kako blaga med otroci ter svoiemu sinčku na možu! Pokojnica je bila rojena 14. februarja 1895 v Kostanjevici, študirala v Ljubljani in napravila istotam tudi zrelostni izpit 28. maja 1915, usposobljenostni pa 29. novembra 1918. Službovala je ves čas v Kostanjevici. Bila je vestna in marljiva učiteljica, odkritosrčna pa tudi zvesta tovarišica in jako dobra svoiemu možu, učitelju Ivanu Jurčecu, s katerim je stopila v zakon 2. septembra 1923. Iz njiju sreče in ljubezni se je rodil sinček Janezek, ki ima sedaj komaj dve leti. Draga Vali! Še bi Te hoteli imeti med seboj! Zakaj si nas zapustila v času, ko se narava odeva v najlepše cvetje! Prekruta je bila smrt, da je prehitro pograbilo Tvoio mlado življenje. Ko se je vsula gruda zemlje na Tvoio truplo, so se utrnile solze v naših očeh. Padle so na rušo, ki nai poživi nežno cvetje, da bo dičilo Tvoj grob. Prestala si muke in se preselila v svet neskončnosti in miru, a Tvoj duh še živi med nami ter ostala boš v neizbrisnem spominu dotlej, ko se zopet snidemo nad zvezdami. Spavaj sladko in Vsemogočni naj Ti da večni mir!

— Anton Pavčič. V sredo 28. julija je stopil pred Gospodaria svetov častitljiv starček nadučitelj v pok. v Kostanjevici gospod Anton Pavčič. Obračun ni bil težak. Hitro sta se pobotala z večnim Sodnikom. — In anželi Gospodov je vzel zlato pero ter vpisal Pavčiča v nebeško knjigo v oddelek onih redkih, ki so služili narodu požrtvovalno nad pol stoletja. V opombo je na zapisal nebeski pisar: Kronski upokoienec brez odlikovanj. Pred tednom sem stal ob njegovih bolniški postelji. Videl sem, kako mirno se poslavlja mož, ki je storil v življenju več ko svojo dolžnost. — Še enkrat sva obudila spomine iz davnih dobrih in slabih let. — Do zadnjega se je zanimal za vsa stanovska vprašanja, želeč učiteljstvu sloge in uspehov. Ob slovesu mi je sporočil zadnje pozdrave vsem tovarišem znancem, zlasti še veteranom njegovih let. Sedaj počiva tovariš Anton Pavčič na Stopah v zelenem kotu pod temno Opatovo goro blizu svoje ljubljene šole, ki jo je gradil in čuval s toliko ljubeznijo. V njej bo šumelo mlado življenje, on bo pa spal tam, kamor se je oziral vsak dan z željo: »Mir, pokojinim!« Mirno počivaj med njimi tudi ti, dragi tovariš! — I. E.

— Učiteljska Samopomoč. Člani U. S. dobite v teh dneh položnice za 4 smrtne slučaje in sicer: 117. smrti slučaj Karolina Wudler, Petrovče, 118. smrti slučaj Valentina Jurčec-Bučar, Kostanjevica, 119. smrti slučaj Antonila Horvat, Ljubljana in 120. smrti slučaj Anton Pavčič, Kostanjevica. Članski prispevek za vse 4 smrtne slučaje znaša 20.50 Din. za zakonske pare 40.50 Din. Zamudnikom sem prišel še zaostanke. Dediči po teh umrlih članih so prejeli na posmrtninah 38.550 Din. — Prosim vse člane da nakažejo te zneske takoi, ker se jim položnice lahko izrube. Zlasti prosim vse one, ki imajo kaj zaostankov, da poravnajo zdat ves znesek. — Učiteljska Samopomoč ima 1. avgusta 1926 — 1935 članov.

— Gospodinski tečaj učiteljic. Šolsko leto je minulo — in začele so počitnice. Me uboge popotnice, trudne in izmučene od celoletnega dela za druge, smo se sešle v Mladiki, v gospodinskem tečaju. Bile smo od vseh vetrov vkup znešene — iz Štajerskega, Koroškega, Prekmurja, pa tudi me Kranjce smo bile iz vseh kotov naše dežele. Ei, pa ni bil naš namen tu počivati in se zabavati en mesec; ne, ampak zbrale smo vse svoje moči da še nekaj delamo delamo zase, za svojo prihodnost za svojo srečo — pa tudi za svoj žolodec. Marsikaj koristnega smo se tu naučile. Znamo vse sorte

rezati, seklati, nadevati, mešati, stepati, sploh vse predpripravljanje. Dalje znamo kuhati, mešati, pražiti, dušiti, pečiti — po vrhu pa vse to s slastjo pojesti. Ko je bilo vse napravljeno v želodcu, smo se naučile vso posodo snažiti, pomivati, ribati, brisati; tako da ni bilo godrnjanja za našim hrbtom, kakšne gospodinje da bomo. Vso to umetnost so nas naučile tri ljubke tovarišice Zemljanova, Hitičeva in Mohoričeva, ki so se prav sestrsko trudile z nami in z veliko potrpežljivostjo delale za nas. Prav iz srca smo jim hvaležne za vse. Iskreno se tudi zahvaljuje-

mo društvu slovenskih učiteljic, ki je sploh pripomoglo k temu, da se je vršila prepotrebni in koristni tečaj. Enaka zahvala tudi vsem drugim, ki so nam s svojo naklonjenostjo pripomogli, da smo imele ta lepi tečaj tu v Mladiki. — Tovarišice zganite se in včlanite se pri tem društvu, ki tako skrbi za nadaljno izobrazbo učiteljic. — Anka Celnarjeva.

»BREZALKOHOLNA PRODUKCIJA«. Ljubljana. Poljanski naslov 10/21 pošilje vsakemu naročniku »Učt. Tovariša« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj: ne bo Vam žal!

Glasovi raznih listov o pokrajinski skupščini v Celju.

»Naprej« prinaša daljše poročilo o skupščini in ostro notico na kritiko nekaterih ljubljanskih dnevnikov. Opisuje tudi incident, ki ga je povzročil predlagatelj resolucije o narodnem edinstvu ter registrira njegov vzklík: »Prekleti bodite vsi, ki ne sprejmete našega predloga o narodnem edinstvu!«

»Jutro« se bavi v večih številkah s skupščino in zavzema svoje znano stališče proti novemu deklaracijskemu pokretu.

»Slovenski Narod«, ki je ostal v vsem deklaracijskem gibanju nevtralen, prinaša podobno poročilo, kakor »Jutro«.

»Riječ« (Zagreb) prinaša nekoliko kritike izpod peresa tainika pov. Zagreb, ki jo je ponatisnilo »Jutro«.

»Taboru« se ni zdelo potrebno prinesiti poročila, pač pa zafrkljivo notico, v kateri sumniči novo struo s komunistom.

»Narodni Dnevnik« prinaša več člankov in pozdravlja novi pokret ter prinaša obširno in objektivno poročilo o skupščini.

»Hrvat« (Zagreb) opisuje razmere v UJU na Hrvatskem, prinaša v celoti celjsko resolucijo in pozdravlja osvoboditev učiteljstva od političnega strankarstva.

»Slovenec« je prinesel le malo vest. »Kmetijski list« prinaša simpatično pisani članek o novem pokretu in ga pozdravlja.

»Naš Glas«. Članek je natisnjen v današnji številki.

»Narodna Prosveta« (Glas. UJU — Beograd) je prinesla listo novega ožjega sosveta in deklaracijo, sprejeto v Celju.

»Jedinstvo« ((Glas. UJU — Pov. Zagreb) prinaša deklaracijo v prevodu in nekaj kritike o novi smeri.

»Vreme« (Beograd) prinaša poročilo o skupščini v Celju in novem stanovskem pokretu slovenskega učiteljstva.

»Narodno Djelo« (Zagreb) prinaša daljše informativno poročilo o novem pokretu slovenskega učiteljstva.

Druge liste še registriramo, vse pa spravimo kot zgodovinske dokumente v arhiv poverjenišтва.

Jezovšek: pri Sv. Petru v Savinjski dolini za šolskega upravitelja Božo Mohoričič; v Trnju za stalno učiteljico Marija Škerjanc-Zurc; v Čadramu za šolskega upravitelja Fran Brelez; v Sv. Kunigundi na Pohorju za šolskega upravitelja Ernest Kompost; v Vitanju za šolskega

upravitelja Ignacij Kaffou; v Črešnjecvu za stalno učiteljico Josipina Strigl-Klein; v Radvanju za stalno učiteljico Irena Firm-Slemenšek; v Reki za stalno učiteljico Ova Miklavčič; v Mariboru za stalnega učitelja III. deš. osn. šole Ivan Wommer; IV. deške osnovne šole na Ivan Jordan; v Lajtersbergu-Krčevini za šolskega upravitelja Fran Cvetko, za stalno učiteljico na Vekoslava Cvetko-Freunfeld; v Strukovcih za šolskega upravitelja Karel Bako; v Sv. Tomažu za šolskega upravitelja Fran Podoltnik; v Sladki gori za šolskega upravitelja Alojzij Pucelj.

ODPRTO PISMO

gospodu E. Ganglu, članu UJU k članku:

»Starec, tiho bodi!«

Ker je padla na nas mlade učitelje, ki smo bili navzoči na letošnji pokrajinski skupščini v Celju, težka obsodba, ki gazi našo stanovsko čast, se čutim primoranega zahtevati od Vas, da točno podaste ime dotičnika ki je baše zaklical naslovne besede Vašega članka in pojasnite natančno ob katerem govoru se je to zgodilo.

V nasprotnem slučaju morate Vaše obdolžitve v članku preklicati, ker se z »menda« in podobnimi, možnostmi, ki morda niso resnične, ne pustimo blatiti od nikogar in nikdar!

Krani. 31. julija 1926.

Janko Štefe, član UJU.

MOJ ODGOVOR

Drugemu grozi že kmetič ostreje, Puško pokaže ven izza meje.

Stavek iztrgan iz celote potvarja smisel. (Matjažovo uspanje). Psovke (?) obsojamo. Tudi lanske. Kritika ni psovaje. Opravičenih zaslug nikomur ne odrekamo. Preokret v organizaciji se je vršil na javnih toriščih. Povod mu je dala zastarela taktika, pomanikliivo gospodarstvo, neprimerna vzgoja naraščaja in slabo zastopanje učiteljskih interesov. Naše delo je bilo ocenjeno po edino merodajnem faktorju — delegaciji.

Ugled učiteljskega stanu so ščitili oni, ki so v deklaraciji dobili molčali na

ARGUS je naš najboljši informacijski zavod
ARGUS ima v vseh mestih svoje poverjenike
ARGUS daje informacije o vsem, zlasti pa o finančnem stanju denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetij in privatnikov
ARGUS ove informacije so valdar točne izčrpane in hitre
ARGUS se nahaja v Vuka Karadžića ul. II. Beograd
ARGUS ov telefon je 6-25, a brzojavni naslov Argus

Pelikan

ZALOGA BARV, TUŠEV IN RADIRK
POVSOD NA ZALOGI — TISKOVINE NA ZAHTEVO
GÜNTHER WAGNER, WIEN X./1.

Pravkar izšlo!

NOVO!

Pravkar izšlo!

A. Novak: RISANJE s podrobnim učnim načrtom in navodilom za prvih osem šolskih let.

Delo obsega v posebnih ovitkih predloge za I.—II., posebej za III., za IV., V., za VI.—VIII., posebej perspektivo za VI.—VIII. in naposled geometrijsko risanje za VI.—VIII. šolsko leto. Na čelu predlogam je drobna 52 strani broječa knjižica s potrebnimi navodili in podrobnim učnim načrtom za vsa leta osnovne šole. — Cena v močni lepenki opremljeni zbirki z okusnim zunanjim napisom znaša Din 500—

Novakovo »Risanje« je odobreno od prosv. odd. za Slovenijo ter je neobhodno potrebno učilo za vsako osnovno in meščansko šolo. Da se omogoči nakup znamenitega dela, je založništvo pripravljeno dovoliti učiteljstvu plačevanje v 2—4 zaporednih mesečnih obrokih.

Naročila sprejema KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI, Francišanska ul. 6.

Upokojitve, napredovanja in imenovanja.

—i Imenovanja v Mariborski oblasti: V Letušu za šolskega upravitelja Bogomir Zdošek in za učiteljico Amalija Zdošek-

POZOR!

Šolska vodstva!

Krajni šolski sveti!

**OLJE PROTI PRAHU ZA IMPREGNIRANJE
PODOV V ŠOLSKIH SOBAH IN PISARNAH**

Vam ponuja

RAFINERIJA DRAVOGRAD

po Din 4.50 za 1 kg, brez neprijetnega vonja; za 1 m² se potrebuje 0.20—0.30 kg

★

Mnogoštevilne
reference so na razpo-
lago. **RAFINERIJA DRAVOGRAD**
je edina v državi, ki izdeluje olje iz do-
mačih surovin in se s cenjenimi
naročili podpira domača
industrija.

RAFINERIJA DRAVOGRAD v Dravogradu